Riktlinjer för de strategiska forskningsområdena vid Karolinska Institutet

Karolinska Institutet

Innehåll

Inledning 3
Syftet med SFO 3
Organisation och ansvar för de strategiska forskningsområdena 3
Utlysningar och jäv 4
Styrgruppernas sammansättning 4
Ersättningar 5
Bilaga 6

Diarienummer: **1-1093/2026**	**Dnr för föregående version:** **1–1070/2023**	**Beslutsdatum:** **2023-12-08**	**Giltighetstid: Från och med 23-12-08 och tills vidare.**
Beslut: Kommittén för forskning		**Dokumenttyp: Riktlinjer**	
Handläggs av avdelning/enhet: Enheten för forskning och forskarutbildning		**Beredning med: Ordförande och vice ordförande för kommittén för forskning**	

Inledning

Detta styrdokument omfattar de sex strategiska forskningsområden (SFO) för vilka Karolinska Institutet (KI) är huvudman. Dokumentet beskriver bland annat förutsättningarna för verksamheten och hur SFO-medel ska förvaltas på KI. Dokumentet kompletteras av närmare anvisningar (bilaga 1) som är beslutade av ordföranden för kommittén för forskning.

Syftet med strategiska forskningsområden

Syftet med ett SFO är att utveckla och stärka forskningen inom forskningsområdet samt vara en samlande kraft för KI:s forskare inom aktuellt området. SFO bildades ursprungligen för att regeringen bedömde att ”det finns behov av långsiktigt stöd för forskning inom särskilt strategiska områden av betydelse för samhället och näringslivet”.

Organisation och ansvar för de strategiska forskningsområdena

Fakultetsnämnden

Regeringen beslutar om de finansiella ramarna men fördelning till respektive SFO sker via fakultetsnämndens (FN:s) interna resursfördelning. Medlen tilldelas varje enskild SFO:s styrgrupp (se vidare nedan).

FN eller rektor kan fatta beslut om att SFO-medel ska användas för bland annat avgifter till organisationer som faller inom området för respektive SFO och som är av intresse för KI att delta i.

Kommittén för forskning

Enligt FN:s besluts- och delegationsordning är det kommittén för forskning (KF) som utser styrgrupper för SFO, tillser att verksamheten genomförs i enlighet med beslut i FN och av rektor, samt granskar verksamheten och rapporterar årligen gjorda iakttagelser till FN.

KF beslutar om värdinstitutionernas och styrgruppernas ansvar och uppdrag utöver vad som framgår nedan.

KF följer utvecklingen av ackumulerade medel för ett effektivt resursutnyttjande och efterfrågar därför regelbundet analyser från värdinstitutionerna om utvecklingen av dessa medel. I detta innefattas en redovisning över planerad användning och bedömd förbrukning.

Värdinstitution

Varje SFO ska vara knutet till en värdinstitution. KF utser värdinstitution efter samråd med aktuell prefekt och styrgrupp. Den institution där styrgruppens ordförande har sin anställning bör utses till värdinstitution. Styrgruppen för SFO ska ha löpande kontakt med värdinstitutionens prefekt, vilket till exempel kan innebära att prefekten för aktuell värdinstitution, eller den prefekten utser, har rätt att närvara med yttranderätt vid styrgruppens möten.

Styrgruppens uppdrag

Varje SFO vid KI ska ha en styrgrupp. Styrgrupperna ska utveckla och stärka forskning, forskarutbildning och utbildning vid KI inom forskningsområdet och vara en samlande kraft för forskare inom ämnesområdet. SFO är institutions-övergripande och styrgrupperna har följaktligen ett institutionsövergripande uppdrag. Styrgrupperna ska arbeta tillsammans med KI:s linjeorganisation,

inklusive institutioner och prefekter, för att uppfylla syftet med de strategiska forskningsområdena, och samtidigt bidra till att förverkliga KI:s vision och övergripande strategier.

Styrgruppen fattar beslut om fördelning av de medel som fördelas från fakultetsnämnden. I styrgruppens arbete ingår att efter förslag och beredning besluta om att anordna öppna, breda och inkluderande utlysningar av medel för exempelvis projekt, infrastrukturer och tjänster. Styrgruppen ska också anordna aktiviteter såsom konferenser, internat och seminarier för forskare inom området, gärna både nationellt och internationellt.

En viktig del av styrgruppernas uppdrag är samverkan, såsom kontakt med näringsliv och samhälle. Styrgruppen ska därför anordna aktiviteter som är öppna för allmänheten och samarbeta med myndigheter, hälso- och sjukvården och näringsliv där så är relevant. Styrgrupperna kan koordinera sina aktiviteter för att uppnå större effekt.

Styrgrupperna ska årligen lämna en vetenskaplig och ekonomisk rapport, den senare med stöd av värdinstitutionen, på det sätt KF beslutar.

Utlysningar och jäv

Utlysningar ska vara transparenta och externa granskningsgrupper ska användas vid alla större utlysningar, gärna med internationella bedömare som tillsammans har en bred kompetens inom området. Ordförande och vice ordförande ska inte söka medel från eget SFO. Ordförande och vice ordförande kan däremot, efter beslut av styrgruppen, erhålla ekonomisk kompensation, se nedan ”Ersättning till styrgrupp”. För övrigt gäller KI:s riktlinjer om jäv vid styrgruppens arbete.

Styrgruppernas sammansättning

En styrgrupp ska bestå av minst fem ledamöter inkl. ordförande och vice ordförande (även kallad ”director” och ”vice director”). En styrgrupp ska ha en jämn könsfördelning, bred representation från forskningsområdet, från flera institutioner och inkludera minst en junior forskare. För fortsatt utveckling av SFO är det viktigt att styrgrupperna förnyas regelbundet.

KF har beslutat[1] att ledamöterna i styrgrupperna för SFO ska ha mandatperioder om tre år med möjlighet till förlängning i ytterligare tre år. Styrgrupperna bör successivt förnyas genom att ungefär hälften av styrgruppens ledamöter byts var tredje år.

Följande gäller vi tillsättande av ledamöter i styrgrupp för SFO:

- KF beslutar om ledamöter i styrgrupperna i samband med ny mandatperiod, efter nomineringar från KI:s prefekter och befintliga styrgrupper. Nomineringarna ska innehålla CV och motivering.
- KF beslutar alltid om tillsättning av ordförande och vice ordförande, både vid nytillsättning och vid omfördelning av ansvar inom styrgruppen **inom** den treåriga mandatperioden. Beslut av KF sker efter nominering från styrgrupp och prefekter enligt angivelse i punkten ovan.

[1] Mandatperioder för styrgrupperna för de strategiska forskningsområdena vid Karolinska Institutet dnr 1–985/2021. Kommittén för forskning, utdrag ur protokoll 2021:8 §6.

- Fyllnadsval av ledamöter inom den treåriga mandatperioden, förutom ordförande och vice ordförande, är delegerat till respektive styrgrupp. Styrgruppen ska informera KF om aktuella förändringar.

Byte av ordförande i en styrgrupp kan medföra att ett SFO får en ny värdinstitution.

Ersättningar

Rektor har i KI:s föreskrifter för ersättning för särskilda uppdrag konstaterat att KI uppmuntrar och förutsätter att lärare och forskare, inom ramen för sin anställning, åtar sig uppdrag och engagerar sig i universitetets ledningsorgan utan att särskild ersättning utgår för detta. Dock utgår ersättningar för vissa särskilt omfattande uppdrag som får anses ligga utanför medarbetarens arbetsskyldighet.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande i en SFO-styrgrupp bedöms vara ett exempel på det senare. De båda uppdragen kan därför ersättas *med upp till sammanlagt 20%* institutionskompensation, som i så fall finansieras från SFO-medel. Ersättningskategorierna IK 4A eller IK 3A, beroende på fördelningen mellan ordförande och vice ordförande, ska användas (anvisningar för ersättning här (*när beslutade*)). Det innebär följande tre alternativ, beroende på storlek av SFO:

Nivå IK4 = 10% (10 – 15%): IK4A = 204 000 kronor per år vardera till ordföranden och vice ordföranden,
Nivå IK4 = 10% (10 – 15%): IK4A = 204 000 kronor per år till ordföranden
eller
Nivå IK3 = 20% (15 – 30%): IK3A = 408 000 kronor per år till ordföranden.

För uppdrag som ledamot i en styrgrupp utgår ingen ersättning. Inga personliga arvoden eller lönetillägg får utgå till ordförande, vice ordförande eller andra ledamöter.

Bilaga

Värdinstitution för SFO

Varje SFO är knuten till en värdinstitution som vanligtvis är den där ordföranden för styrgruppen är anställd. När en ny ordförande tillträder innebär det att SFO kan få en ny värdinstitution.

Värdinstitutionen:

- rekvirerar medel från respektive centralt projekt på UL via controllers-planering-uppfoljning@ki.se och fördelar medel när beslut om fördelning har fattats av styrgruppen,
- begär in uppgifter om ekonomiskt utfall i form av utdrag från ekonomisystem från medsökande universitet och skickar till controllers-planering-uppfoljning@ki.se,
- ansvarar för att ge underlag till SFO-styrgruppen för en årlig ekonomisk rapport och analys av utfallet, och
- ska på anmodan inkomma med uppgifter till kommittén för forskning.

Vetenskaplig rapportering

Varje SFO-styrgrupp ska när kommittén för forskning (KF) begär lämna in en vetenskaplig rapport till KF, vilken sedan ligger till grund för KF:s rapportering till FN.

Följande rubriker[2] kan ingå i rapporten:

- Sammanfattning
- Nuvarande verksamhet, styrning och uppföljning
- Strategiska satsningar
- Rekrytering av forskare
- Utlysning av tjänster och medel
- Forskningsinfrastrukturer
- Utbildning
- Samverkan, forskningens relevans och interaktion med samhället
- Samverkanspartner
- Publikationslista
- ”Scientific highlights”

Den vetenskapliga rapporten ska åtföljas av en ekonomisk rapport (se ovan, Värdinstitutionen för SFO).

[2] Beslut av ordförande i kommittén för forskning 2019-12-18 (dnr 1–1066/2019).